

ICRC

MEDIA RELATIONS UNIT
International Committee of the Red Cross
19, avenue de la Paix
1202 Geneva
Switzerland
Phone: +41 22 730 3443
Fax: +41 22 734 8280
press.gva@icrc.org
<http://www.icrc.org>

Situační zpráva MVČK¹

22. prosinec 2009

Gaza: rok po válce a stále žádná vidina zlepšení života

Skoro rok po třítydenním zničujícím vojenském zásahu v pásmu Gazy, který začal 27. 12. 2008, většina z 1,5 miliónu lidí stále strádá a snaží se znovu vybudovat svoje životy a životní úroveň.

Přísné uzavření Gazy má velký dopad na dennodenní životy lidí a brzdí veškeré práce na obnovu jejich životů. Rybáři i farmáři přišli o svá živobytí. Šíří se nezaměstnanost a chudoba. Dostupnost zdravotní péče je zcela nedostatečná a vodovodní a hygienické služby nefungují.

„Nedošlo skoro k žádnému zlepšení od konce války v Gaze a to zejména kvůli přísným opatřením, která zde byla zavedena a která brzdí rekonstrukce“ říká Pierre Wettach, vedoucí delegace MVČK v Izraeli a okupovaných územích. *„Spousta obyvatel Gazy jsou zoufalí protože nemají žádnou vidinu lepšího života do budoucnosti“.*

Není patrné, že by bylo použito oněch 4,5 miliard amerických dolarů příslibených palestinské ekonomice dárcovskými zeměmi v březnu 2009. V červnu MVČK znovu apeloval na státy, politické autority a organizované ozbrojené skupiny, aby učinily vše proto, aby pásmo Gaza bylo znovu otevřeno a byly zde ochráněny životy a důstojnost civilního obyvatelstva. Bohužel do dnešní doby nebyly v tomto ohledu přijaty žádné znatelné kroky. Fakt, že na opakované výzvy MVČK, týkající se izolovanosti Gazy, nebyl brán zřetel, ukazuje politický nezáměr povolit rekonstrukce.

MVČK znovu vyzývá k okamžitému zrušení omezení pohybu osob a zboží. Znatelná ekonomická obnova může být dosažena pouze v případě, že zainteresované strany v konfliktu učiní rozhodné politické kroky vedoucí k mírovému procesu.

Na základě mezinárodního humanitárního práva má Izrael povinnost udržovat podmínky umožňující obyvatelstvu žít tak normálně, jak jen to je možné. MVČK plně uznává práva Izraele k legitimním bezpečnostním opatřením, avšak musí zde existovat rovnováha s právy Palestinců na normální a hodnotný život.

Palestinci v pásmu Gazy platí každodenně vysokou cenu za trvajících nepřátelství mezi Izraelem a palestinskými frakcemi a za vnitropalestinské politické konflikty.

---

¹ **Mezinárodní výbor Červeného kříže** – ICRC (Ženeva). Neutrální, nestranná a apolitická instituce. Misí MVČK je pomoc a ochrana obětí ozbrojených konfliktů a vnitřních násilností, jakož i prosazování mezinárodního humanitárního práva a dohled nad jeho dodržováním. Je – stejně jako státy či mezinárodní mezivládní organizace – subjektem mezinárodního práva.

Spolu se 186 *národními společnostmi* Červeného kříže (Č. půlměsíce a Davidovy hvězdy) tvoří *Mezinárodní červený kříž (Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce)*. [pozn. překl.]

Zničené živobytí

V současnosti jsou veškeré větší rekonstrukce nemožné z důvodů uzavření Gazy. Mnoho rodin, jejichž domy byly zničeny zcela nebo částečně, žijí stále v pronajatých bytech nebo u příbuzných. Jiní se vrátili do polorozbořených domů, které se snažili zabezpečit alespoň proti zimě a dešti. Některé rodiny stále bydlí ve stanech.

Stavební materiál je buďto nedostupný nebo velmi drahý – bývá do Gazy dopraven nelegálně, a proto je prodáván za přemrštěné ceny. Cena cementu se sice snížila, ale pro řadu lidí je stále nepřijatelná. Kov a sklo nejsou dostupné vůbec.

„Dvacet šest domů v sousedství bylo úplně zničeno včetně našeho,“ říká Said Abu Sharkh, Palestinec žijící v Gaze. „Byl jsem šokován, když jsem zjistil, že náš dům, veškerý nábytek i šaty jsou pryč. Jsme se ženou chudí a máme sedm dětí, o které se staráme. Mohli jsme si dovolit rekonstrukci pouze jednoho pokoje. Nemáme peníze ani na pořádnou střechu nebo okno. Děti se mě ptají, proč k nám do domu teče, když prší. Je to pro ně opravdu těžké. Dříve jsem si vydělával opravou elektroniky, ale moje dílna byla také zničená. Přežíváme pouze díky humanitárním organizacím. Takhle vypadá opravdové utrpení, když nemáte práci ani střechu nad hlavou.“

Většina rodin v Gaze trpí především nezaměstnaností a následkem toho chudobou. I přesto, že jídlo je dostupné jak v obchodech, tak na tržištích, řada lidí si nemůže dovolit dostatečnou výživu. Pekárny jsou často zavřené pro nedostatek paliva.

Mezi nejpostiženější uzavřením Gazy patří místní rybáři. Na základě rozhodnutí Izraele ze zimy minulého roku byla zneprístupněna rybářská oblast o velikosti 3 a ž 6 námořních mil od pobřeží Gazy. Na základě toho se za posledních 9 měsíců snížila úspěšnost rybářů o 63% než ve stejných měsících o rok dříve. Větší ryby a sardinky, které tvořily asi 70% celkového rybolovu, se pohybují až za dostupnou rybářskou zónou. Na základě dat uveřejněných syndikátem rybářů v Gaze se v důsledku omezení rybářské zóny snížil jejich průměrný měsíční příjem o více než polovinu. Další problém, kterému rybáři čelí, je nebezpečí, že budou na moři zastřeleni Izraelskou námořní hlídkou. Od začátku roku již bylo zaznamenáno několik incidentů. Izrael zabavil v roce 2009 kolem 20 rybářských lodí, motorů nebo rybářského vybavení.

Nebezpečí trápí také farmáře, kteří vlastní pozemky v blízkosti zdi oddělující Gazu od Izraele. Někteří farmáři mohou volně pracovat 350 metrů od plotu, jiným hrozí zastřelení, pokud se přiblíží na méně než 1,200 metrů od plotu. V některých městech na východě, jako je například město Jabalia, nemají ke svým polím a farmám přístup vůbec. Protože zemědělcům není dovolen vývoz produktů do Izraele, jejich úroda musí být prodána v Gaze. Tento fakt znamená opravdu malé příjmy. Dokud budou přechody s Izraelem zavřené, bude zemědělství stále více ohroženo. Aby snížili náklady, řada farmářů spoléhá na rodinné příslušníky, kteří na farmách pracují, a to samozřejmě opět snižuje množství pracovních příležitostí.

Nedostatečná zdravotní péče

Čím dál častěji musí zdravotnická zařízení v Gaze fungovat v provizorních podmínkách. Nejen, že neustále řeší problémy s vodou a kanalizací, ale často se také stává, že dochází k výpadkům proudu. Tyto výpadky poškozují některé zdravotnické přístroje a často jsou tyto škody nenávratné.

Nezbytná léčiva a zdravotnický materiál bývají mnohdy nedostupné. Na konci listopadu 2009 bylo v průměru 75 léků ze 460 označovaných za základní (např: antibiotika na plicní choroby) nedostupných. A ze 780 důležitých není na skladě více než 100, což zdravotníky na porodnických odděleních nutí opakovaně užívat materiál, který je jinak na jedno použití (např. vzduchovody), což však může vést k životohrožujícím infekcím.

„Když si v Gaze zlomíte ruku, tak vám ji ošetří, ale když třeba selháním ledvin, mje tu vždy riziko, že vám nebude moci být provedena pravidelná dialýza, protože léčiva či potřebný materiál nebude k dispozici“, říká Palina Asa Asgeirsdotir, projektová manažerka MVČK pracující v Gaze, a dodává: „Ale také přístroje se mohou pokazit a třeba i na znehynbění

ruky budete čekat, protože náhradní díly je v Gaze velmi těžké sehnat. Nepravidelná dialýza však pro pacienta může být i smrtelná.“

„Pokud byste měl rakovinu, také není jisté, že budou léky nutné k urgentní léčbě,“ pokračuje P. A. Asgeirsdottir. „Někdy nemají nemocnice všechny léky pro chemoterapii. Pro ozařování byste musel opustit Gazu a vyhledat nemocnici v Izraeli nebo Východním Jerusalemě. Získat ovšem povolení k cestě z Gazy za účelem léčby je dlouhé a komplikované a je třeba jednat s hamaskými úřady, izraelskými úřady a palestinskými úřady na Západním Břehu. Je to pro vás velmi náročná a zdlouhavá procedura, jste-li vážně nemocen.“

Situaci ještě ztěžuje laxní spolupráce mezi palestinskými úřady Ramallahu a Gaze.

Průvoz náhradních dílů pro zdravotnická zařízení přes Izrael je velmi zdlouhavý proces, takže musí být hledána jiná řešení. Například MVČK poslal vadné díly přístroje pro dialýzu na opravu do Evropy. Tento proces bude trvat nejméně rok, než budou díly znovu dovezeny zpět do Gazy... Trvalo to více než 8 měsíců než byly dovezeny náhradní díly do sanitek. Za poslední rok se MVČK neúspěšně pokoušel dopravit díly pro vysílačky do sanitek, které by umožňovali vzájemnou komunikaci a komunikaci s nemocnicí. Záchraná služba v Gaze nemůže bez takovéto techniky řádně fungovat.

Vzhledem k uzavření hranic je velmi obtížné školit zdravotnický personál. Pouze malé části zdravotnického personálu bylo povoleno Gazu opustit a pouze několik specialistů a expertů, kteří mohou personál vyškolit, má přístup do Gazy. I přesto, že v některých nemocnicích je možnost video školení se specialisty například z Egypta, není potřeba školení zdravotnického personálu uspokojena.

Zchátralé vodovody a kanalizace

Hlavní a klíčová infrastruktura v Gaze je velmi zchátralá. Populace žije v neustálém strachu, že dojde voda, elektřina nebo se pokazí kanalizace.

Uzavření hranic ochromilo veškeré nové stavební práce. Zůstalo pouze pár výjimek, jako například dovoz vodního potrubí, ale bohužel od začátku roku 2009 nebyl povolen dovoz žádného stavebního materiálu do Gazy.

„Pořád nejsme schopni přivést většinu stavebního materiálu, který potřebujeme na výstavbu vodovodních rozvodů“ říká Javier Cordoba, koordinátor MVČK pro vodu a sanitaci. „I o každou malou úpravu musíme bojovat a hledat alternativní řešení, buďto musíme shánět místní materiál nebo musíme brát recyklovaný. Je opravdu velmi smutné, že se tu nic nemění k lepšímu.“

Hlavní vodonosná vrstva je v ohrožení, že bude přetížena její kapacita, čímž by stoupla slanost. Dále pak nedostatečná kanalizace a používání hnojiv může způsobit, že se do pitné vody dostane sůl a dusitany. K řešení tohoto problému musí být rychle podniknuty kroky – stavba zařízení pro odsolování mořské vody a zlepšení stavu kanalizace. K tomu by ale byl nutný dovoz velkého množství stavebnin.

Plánované posílení čističek kanalizačních vod v Rafahu a Khan Yunisu by pomohlo. Brzy zde bude možné vystavět čistící nádrže a nebude již nutné nevyčištěné splašky vypouštět do moře.

Když pomineme každodenní výpadky proudu, které mohou trvat 8 hodin, jsou dodávky elektřiny mnohem lepší než začátkem roku.

Aktivity MVČK v Gaze v roce 2009

Ve spolupráci s Palestinským ČP zlepšil MVČK situaci více než 32.000 lidí, jejichž domy byly plně nebo částečně zničeny během konfliktu. Obstaral jim základní potřeby pro domácnost, hygienické potřeby stejně jako plastové folie na opravy oken. Od ledna do října 2009 pomohl MVČK více než 2.300 nezaměstnaným, živících dále 15.000 osob, tím, že jim platil za nahodilé práce spojené většinou s úklidem a údržbou.

I přes uzavření hranic se MVČK podařilo vybudovat čistírnu odpadní vody v Rafah and v Khan Tunis, za použití neobvyklého, ale dostupného, místního materiálu (např. části staré hraniční zdi opuštěné po částečné demolici). Toto zařízení zlepšilo hygienické podmínky více než 320.000 lidí. MVČK také obnovil kanály na odvod vody v případě záplav, což zlepšil situaci především v obytných oblastech během zimy.

MVČK poskytl více než 230 tun léků a zdravotnického materiálu, které byly rozvezeny do osmi vládních nemocnic. Dodal materiál i do center pro tělesně postižené občany, kde bylo díky jeho pomoci ošetřeno více než 1.500 lidí, včetně 700 těch, kteří přišli o své končetiny v důsledku posledního konfliktu.

MVČK a Palestinský ČP spolupracují i na vzdělávací úrovni. Za poslední dobu se konaly tři workshopy zaměřená na praktické zacházení s oběťmi konfliktů, na zajištění bezpečnosti atd. Workshopy navštívilo více než 120 zdravotnických pracovníků.

V Gaze pracuje 100 stálých pracovníků MVČK, z toho 18 zahraničních.

Pro další informace, prosím, kontaktujte:

Iris Meierhans, MVČK Jerusalem, tel: +972 52 601 9149, +972 259 17 900

Nadia Dibs, MVČK Jerusalem, tel: +972 52 601 91 48, +972 259 17 900

Iyad Nasr, MVČK Gaza, tel: +972 59 960 3015

Florian Westphal, MVČK Geneva, +41 22 730 22 82 or +41 79 217 32 80

nebo navštivte www.cicr.org

Pro ČR vydal:

Český červený kříž

info@cervenykriz.eu

-ls